

Det etiske grundlag for pædagoger

Principper og retningslinjer

Pædagogen i relationen

Pædagoger tager udgangspunkt i såvel fællesskabet som i den enkelte og dennes forhold til fællesskabet, derfor skal pædagogen:

- møde børn og unge og deres familier med respekt
- forholde sig empatisk og anerkendende til børn, unge og deres familier
- påtage sig ansvaret for den gode relation til børn, unge og deres forældre
- varetage barnets og den unges tarv og om nødvendigt fremføre og forsvare dets behov og interesser
- tilpasse praksis, så den tjener det enkelte barn, unge eller fællesskabet
- handle med social retfærdighed og med fællesskabets bedste for øje

Pædagogen i professionen

Professionen skal stræbe efter at skabe en etisk forsvarlig praksis, derfor skal pædagogen:

- indgå i dialog med kolleger om etiske spørgsmål i eget og andres arbejde
- udvise rummelighed og evne til at reflektere over egne fordomme og holdninger
- søge ny viden og indgå konstruktivt i pædagogfaglige debatter
- træffe etiske valg på baggrund af sin viden og evne til at analysere og reflektere
- formidle viden om det pædagogiske arbejde

Pædagogen i samfundet

Den pædagogiske profession har en betydningsfuld rolle og opgave i samfundet, derfor skal pædagogen:

- behandle alle lige uanset køn, religion, nationalitet, seksuel orientering eller kulturel baggrund
- tilrettelægge det pædagogiske arbejde, så det understøtter demokratiske principper og medvirker til, at børn og unge opdrages til aktive medborgere
- diskutere det pædagogiske arbejde for at udvikle professionen til gavn for børn og unge
- tilstræbe en høj faglighed til gavn for samfundet som helhed
- bruge sin professionelle viden i den offentlige debat for at fremme social retfærdighed og gode vilkår for børn og unge

Dette betyder, at pædagogen:

- varetager **barnet og den unges tarv** bedst muligt i tilfælde af loyalitetskonflikter mellem barnet/den unge og familien
- undlader behandling, der kan opleves **ydmygende** og **nedværdigende**
- beskytter mod **krænkende adfærd**
- behandler børn, unge og deres familier med **værdighed** og respekterer deres **selv- og medbestemmelse**
- værner om **fortrolige oplysninger**
- respekterer **privatlivets fred**
- sikrer **ligebehandling**, også når det indebærer, at der gøres forskel på to umiddelbart ligestillede

Dette betyder, at pædagogen:

- varetager **barnet og den unges tarv** bedst muligt i tilfælde af loyalitetskonflikter mellem arbejdspladsens forhold og muligheden for at udføre etisk forsvarlig praksis
- anvender **fagligt skøn**, kritisk stillingtagen, mod og omtanke i sit arbejde
- erkender og vedkender sig det etiske, faglige og **personlige ansvar** for egne vurderinger og handlinger
- prioriterer de **professionelle værdier** fremfor sine egne
- samarbejder med de pædagogiske uddannelsesinstitutioner for at sikre de studerende adgang til viden om etisk **forsvarlig praksis**
- gør sig etiske og kritiske overvejelser om anvendte **metoder**
- værner om **fagets omdømme**
- møder andre faggrupper med ligeværdighed og **gensidig respekt**

Dette betyder, at pædagogen:

- varetager **barnets og den unges tarv** bedst muligt i tilfælde af loyalitetskonflikter mellem systemets krav og muligheden for at udføre etisk forsvarlig praksis
- udfordrer **love og instrukser** i den udstrækning, de strider mod professionens etiske værdier
- arbejder for prioriteringer, der sikrer en **retfærdig** og hensigtsmæssig ressourcefordeling, og som tilgodeser de grupper af børn og unge, der har størst behov for pædagogisk indsats
- medvirker til at synliggøre de konsekvenser, de **politiske prioriteringer** får for den pædagogiske indsats

Nøglebegreber i etisk praksis

- Barnets tarv
- Dømmekraft
- Værdighed
- Ydmygelse
- Nedværdigelse
- Krænkelser
- Selvbestemmelse
- Medbestemmelse
- Privatlivets fred
- Fagets omdømme
- Professionelt ansvar
- Personligt ansvar
- Fagligt skøn
- Gensidig respekt
- Professionelle værdier
- Metoder
- Lovgivning
- Fortrolige oplysninger
- Politiske prioriteringer
- Forsvarlig praksis
- Ligebehandling
- Ligestilling
- Ligeværdighed
- Retfærdighed

Det etiske grundlag for pædagoger

Formål med pædagogisk arbejde

Formålet med pædagogisk arbejde er gennem omsorg, socialisering, dannelse og læring at fremme børns og unges trivsel og udvikling.

Det sker ved:

- at sikre alle børn og unge lige muligheder uanset sociale eller materielle forhold, etniske eller religiøse tilhørsforhold, fysiske eller psykiske handicap
- at støtte børn og unge individuelt og socialt, så deres livsduelighed styrkes
- at skabe rammer for en god og omsorgsfuld barndom og ungdom, hvor alle har mulighed for at indgå i sociale fællesskaber

Værdier i pædagogisk arbejde

Det pædagogiske arbejde bygger på værdierne:

- **Omsorg** – er grundlæggende i pædagogisk arbejde. Omsorg omfatter værdierne empati, tryghed, tillid og ansvaret for den anden
- **Ligeværd** – Pædagogisk praksis tager udgangspunkt i menneskers ligeværd. Ligeværd i den pædagogiske relation kendetegnes ved dialog, anerkendelse, respekt og tolerance
- **Professionel integritet** – Professionel integritet er karakteriseret ved værdier som høj faglighed, ansvarlighed, troværdighed og åbenhed
- **Social retfærdighed** – Den professionelle praksis fremmer social retfærdighed og demokratiske værdier. Den kendetegnes ved værdier som inddragelse, mangfoldighed, fællesskab og rummelighed

